

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

27. juuni 2017*

Eelotsusetaotlus — Riigiabi — ELTL artikli 107 lõige 1 — Mõiste „riigiabi“ — Mõisted „ettevõtja“ ja „majandustegevus“ — Muud ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamise tingimused — ELTL artikli 108 lõiked 1 ja 3 — Mõisted „olemasolev abi“ ja „uus abi“ — Hispaania Kuningriigi ja Püha Tooli vahel 3. jaanuaril 1979 sõlmitud kokkulepe — Ehitiste, rajatiste ja ehitustööde maks — Katoliku kiriku kinnisasjade maksust vabastamine

Kohtuasjas C-74/16,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n°4 de Madrid'i (Madridi esimese astme halduskohus nr 4, Hispaania) 26. jaanuari 2016. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 10. veebruaril 2016, menetluses

Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania

versus

Ayuntamiento de Getafe,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident A. Tizzano, kodade presidendid M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, E. Juhász, M. Berger, A. Prechal, M. Vilaras ja E. Regan, kohtunikud A. Rosas, A. Arabadžiev (ettekandja), M. Safjan, D. Šváby ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 10. jaanuari 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, esindajad: *abogado* M. Muñoz Pérez ja *abogado* A. Fanjul Guerricaechevarría,
- Ayuntamiento de Getafe, esindaja: *abogada* L. López Díez,
- Hispaania valitsus, esindajad: M. A. Sampol Pucurull ja A. Rubio González,
- Euroopa Komisjon, esindajad: G. Luengo, P. Němečková ja F. Tomat,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

olles 16. veebruari 2017. aasta kohtuistungil ära kuulunud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb ELTL artikli 107 lõike 1 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania (Comunidad de Casa de Escuelas Pías de Getafe, PP. Escolapios) (Betania provintsi pietistlike õppeasutuste kongregatsioon (Getafe pietistlike õppeasutuste ühendus, piaristide ordu), edaspidi „kongregatsioon“) ja ayuntamiento de Getafe (Getafe linnavalitsus, Hispaania; edaspidi „linnavalitsus“) vahelises vaidluses selle üle, et linnavalitsus jättis rahuldamata kongregatsiooni nõude tagastada summa, mille ta ehitiste, rajatiste ja ehitustööde maksuna (edaspidi „ICIO“) oli tasunud.

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

- 3 Hispaania riigi ja Püha Tooli vahel 3. jaanuaril 1979 sõlmitud majandusküsimusi käsitleva kokkuleppe (edaspidi „3. jaanuari 1979. aasta kokkulepe“) artiklis IV on sätestatud:

„1. Pühal Toolil, Piiskoppide Konverentsil, diötseesidel, kogudustel ning teistel piirkondlikel üksustel, kongregatsioonidel ja usulistel ühingutel ning vaimulikel ühendustel, nende provintsidel ja asutustel on *ex lege* õigus järgmistele maksuvabastustele:

[...]

B) täielik ja alaline vabastus objektiivsetest maksudest ning tootmis-, tulu- ja omandimaksudest.

Maksuvabastust ei kohaldata majandustegevusest saadava tulu ega kiriku vara kasutusse andmisest saadud tulu suhtes ega ka kapitalitulu ja sellise tulu suhtes, millelt tulumaks kinni peetakse.

[...]“.

- 4 Kokkuleppe artikli VI järgi:

„Püha Tool ja Hispaania valitsus püüavad lahendada käesoleva kokkuleppe artiklite tõlgendamisel ja kohaldamisel esinevad ebamäärasused ja probleemid vastastikusel kokkuleppel ning arvestades käesolevas kokkuleppes esitatud põhimõtteid.“

Hispaania õigus

- 5 ICIO on kohalik maks, mis kehtestati 28. detsembri 1988. aasta kohalike omavalitsuste eelarvet reguleeriva seadusega 39/1988 (Ley 39/1988 reguladora de las Haciendas Locales; *Boletín Oficial del Estado* (edaspidi „BOE“) nr 313, 30.12.1988, lk 36636). Põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal oli see maks sätestatud kuninga 5. märtsi 2004. aasta seadusandliku dekreeidi 2/2004, millega kiidetakse heaks kohalike omavalitsuste eelarvet reguleeriva seaduse konsolideeritud tekst (Real Decreto Legislativo 2/2004, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales; *BOE* nr 59, 9.3.2004, lk 10284; edaspidi „kohalike omavalitsuste eelarvet reguleeriva seaduse konsolideeritud tekst“), artiklites 100–103.

- 6 Kohalike omavalitsuste eelarvet reguleeriva seaduse konsolideeritud teksti artikli 100 lõike 1 kohaselt:
- „[ICIO] on kaudne maks, mille maksustatav teokoosseis on omavalitsusüksuse territooriumil mis tahes ehitise, rajatise või ehitustöö teostamine, mille jaoks on nõutav ehitisluba, olenemata sellest, kas see luba on saadud või mitte, või mille jaoks on nõutav esitada deklaratsioon kohustuste täitmise kohta või eelnev teatis, tingimusel et loa väljastamine või järelevalve kuulub selle kohaliku omavalitsuse pädevusse, kes maksu tasumist nõuab.“
- 7 Selle seaduse artikli 101 lõike 1 kohaselt:
- „Kõnealust maksu on kohustatud tasuma füüsilised ja juriidilised isikud ning üksused [...], kes on ehitise, rajatise või ehitustööde tellijad, olenemata sellest, kas nad on tööde objektiks oleva kinnisasja omanikud või mitte.
- Eelneva lõigu kohaldamisel loetakse ehitise, rajatise või ehitustööde tellijaks isik, kes kannab tööde teostamisega seotud kulud.“
- 8 Hispaania rahandusministeerium selgitas 5. juuni 2001. aasta määruse, millega täpsustatakse ehitiste, rajatiste ja ehitustööde maksu hõlmatust Hispaania riigi ja Püha Tooli vahel 3. jaanuaril 1979 sõlmitud majandusküsimusi käsitleva kokkuleppe artikli IV lõike 1 punktiga B (Orden por la que se aclara la inclusión del Impuesto sobre Construcciones, Instalaciones y Obras en la letra B) del apartado 1 del artículo IV del Acuerdo entre el Estado Español y la Santa Sede sobre Asuntos Económicos, de 3 de enero de 1979; *BOE* nr 144, 16.6.2001, lk 21427; edaspidi „5. juuni 2001. aasta määrus“), regulatiivosa esimeses punktis, et ICIO „kuulub 3. jaanuari 1979. aasta kokkuleppe artikli IV lõike 1 punktis b nimetatud objektiivsete ja tootmismaksude hulka“, ning regulatiivosa teises punktis, et „Püha Tool, Piiskoppide Konverents, diötseesid, kogudused ning teised piirkondlikud üksused, kongregatsioonid ja usulised ühingud ning vaimulikud ühendused, nende provintsid ja asutused on [ICIOst] täielikult ja alaliselt vabastatud“.
- 9 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu selgituse kohaselt anti selle määrusega katoliku kirikule tema omandis olevate kinnisasjade suhtes täielik vabastus ICIOst, sõltumata nende kinnisasjadega seotud tegevuse iseloomust.
- 10 15. oktoobri 2009. aasta määrusega EHA/2814/2009, millega muudetakse 5. juuni 2001. aasta määrust, millega täpsustatakse ehitiste, rajatiste ja ehitustööde maksu hõlmatust Hispaania riigi ja Püha Tooli vahel 3. jaanuaril 1979 sõlmitud majandusküsimusi käsitleva kokkuleppe artikli IV lõike 1 punktiga B (Orden EHA/2814/2009 por la que se modifica la Orden de 5 de junio de 2001, por la que se aclara la inclusión del Impuesto sobre Construcciones, Instalaciones y Obras en la letra B) del apartado 1 del artículo IV del Acuerdo entre el Estado Español y la Santa Sede sobre asuntos económicos, de 3 de enero de 1979; *BOE* nr 254, 21.10.2009, lk 88046; edaspidi „15. oktoobri 2009. aasta määrus“), asendati 5. juuni 2001. aasta määruse regulatiivosa punkt 2 järgmises sõnastuses:
- „Püha Tooli, Piiskoppide Konverentsi, diötseeside, koguduste ning teiste piirkondlike üksuste, kongregatsioonide ja usuliste ühingute ning vaimulike ühenduste, nende provintside ja asutuste suhtes kehtib täielik ja alaline [ICIOst] vabastus kõikide kinnisasjade puhul, millelt ei tule tasuda linnamaamaksu (praegu kinnisvaramaks).“
- 11 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt märgitust ilmneb, et sellest muudatusest tulenevalt kehtis katoliku kiriku suhtes ICIOst vabastus üksnes nende kinnisasjade puhul, mida kasutatakse eranditult religioosel eesmärgil.

- 12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et 15. oktoobri 2009. aasta määrus tühistati Audiencia Nacionali (Hispaania riiklik kohus) halduskolleegiumi 9. detsembri 2013. aasta otsusega ja Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) halduskolleegium jättis selle määruse tühistamise oma 19. novembri 2014. aasta otsusega jõusse, tuues eelkõige põhjuseks, et nimetatud määrusega piirati 3. jaanuari 1979. aasta kokkuleppe artikli IV lõike 1 punktis B ette nähtud maksuvabastuse ulatust.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 13 Kongregatsioon on kantud Hispaania justiitsministeeriumi peetavasse usuliste ühenduste registrisse ning tema suhtes kohaldatakse 3. jaanuari 1979. aasta kokkulepet. Tema omandis on hulk Getafes asuvaid hooneid, mille hulgas on tema poolt hallatav õppehoone „La Inmaculada“.
- 14 4. märtsil 2011 taotles kongregatsioon ehitisluba selle hoone renoveerimiseks ja laiendamiseks, kus asub õppeasutuse auditoorium, mida kavatseti kasutada muu hulgas koosolekute, õppetundide ja konverentside läbiviimiseks ja kuhu oli kavas paigutada 450 istekohta. Vastav ehitisluba anti 28. aprillil 2011 ning kongregatsioon oli kohustatud tasuma ICIOd summas 23 730,41 eurot.
- 15 Hiljem esitas kongregatsioon selle summa tagastusnõude, leides, et ta on selle maksu tasumisest vabastatud 5. juuni 2001. aasta määruse kohaselt, millega rakendatakse 3. jaanuari 1979. aasta kokkuleppe artikli IV lõike 1 punkti B.
- 16 Linnavalitsuse Órgano de Gestión Tributaria (maksuosakond) jättis selle nõude 6. novembri 2013. aasta otsusega rahuldamata, leides, et kõnealune maksuvabastus ei ole kohaldatav, sest seda taotleti seoses katoliku kiriku tegevusega, millel puudub religioosne eesmärk.
- 17 Kongregatsioon esitas selle otsuse vaidlustamiseks, mis jäeti vaidemenetluses muutmata, eelotsusetaotluse esitanud kohtule kaebuse, milles ta väitis, et ICIO summat ei tulnud tasuda, kuna 3. jaanuari 1979. aasta kokkuleppe artikli IV lõike 1 punkti B tuleb tõlgendada nii, et kõnealune maksuvabastus kehtib sõltumata maksubaasiks oleva kinnisasja kasutamise eesmärgist.
- 18 Linnavalitsus väitis vastu, et vastavalt 15. oktoobri 2009. aasta määrusele on ICIOst vabastatud üksnes kinnisasjad, mille pealt ei tule nende kasutamise tõttu katoliku kiriku religioossetel eesmärkidel tasuda kinnisvaramaksu, ning kui niisugune piirang puudub, võib selline maksuvabastus katoliku kiriku ulatuslikku majandustegevust (õppeasutuste, haiglate jms haldamine) arvestades riigiabi käsitlevate liidu õigusnormidega vastuolus olla.
- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et ehkki Hispaania kohtutes ei tõstatatud kordagi küsimust, kas katoliku kiriku vabastamine ICIOst on liidu õigusega kooskõlas, pöörduti selles küsimuses siiski Euroopa Komisjoni poole, kes ei andnud aga selle kohta lõplikku seisukohta. Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab siinjuures, et vastupidi selle institutsiooni järeldusele ei piirdu kõnealune maksuvabastus katoliku kiriku rajatiste, ehitiste ja ehitustöödega, mis on seotud eranditult religioossete eesmärkidega.
- 20 Viidates ühtlasi 9. oktoobri 2014. aasta otsusele Ministerio de Defensa ja Navantia (C-522/13, EU:C:2014:2262), tekib eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, kas katoliku kiriku ICIOst vabastamine isegi juhul, kui asjaomase meetmega hõlmatud kinnisasja eesmärk puudutab katoliku kiriku majandustegevust, võib olla ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi.

- 21 Neil asjaoludel otsustas Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n°4 de Madrid (Madridi esimese astme halduskohus nr 4) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas ELTL artikli 107 lõikega 1 on vastuolus katoliku kiriku [ICIOst] vabastamine selliste kinnisasjadega seonduvate tööde puhul, mida kasutatakse majandustegevuseks, mitte rangelt religioosel eesmärgil?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

- 22 Hispaania valitsus vaidlustab eelotsusetaotluse vastuvõetavuse. Hispaania valitsus leiab esiteks, et eelotsuse küsimus on hüpoteetiline, sest ilma et see oleks seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, on eelotsuse küsimuse eesmärk saada riigiabisüsteemide seisukohast üldine nõuandev arvamus katoliku kiriku ICIOst vabastamise kohta.
- 23 Teiseks on eelotsusetaotlus väga lünklik osas, mis puudutab nende faktiliste ja õiguslike asjaolude kirjeldamist, mis on vajalikud, et Euroopa Kohus saaks anda esitatud küsimusele tarviliku vastuse. Eelotsusetaotluses ei ole kuskil kirjeldatud kongregatsiooni tegevust, eeskätt tema tegevust seoses kinnisasjaga, mida põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus puudutab, ega tema struktuuri või majanduslikku korraldust. Peale selle ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohus välja toonud täpseid põhjuseid, mille tõttu pidas ta vajalikuks esitada eelotsuse küsimuse.
- 24 Sellega seoses tuleb meenutada, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale on ELTL artiklis 267 ette nähtud Euroopa Kohtu ja liikmesriigi kohtute vahelise koostöö raames ainult asja menetleval ja selle lahendamise eest vastutaval liikmesriigi kohtul pädevus kohtuasja eripära arvestades hinnata nii eelotsuse vajalikkust oma lahendi tegemiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Seega, kui küsimused on esitatud liidu õiguse tõlgendamise kohta, on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud otsuse tegema (kohtuotsus, 21.12.2016, Vervloet jt, C-76/15, EU:C:2016:975, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 25 Järelikult kehtib eeldus, et liidu õigust puudutavad küsimused on asjakohased. Euroopa Kohus võib liikmesriigi kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamast keelduda üksnes juhul, kui on ilmne, et taotletaval liidu õiguse tõlgendamisel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (kohtuotsus, 21.12.2016, Vervloet jt, C-76/15, EU:C:2016:975, punkt 57).
- 26 Viimasega seoses tuleb meenutada, et vajadus jõuda liidu õiguse sellise tõlgenduseni, mida liikmesriigi kohus saab kasutada, nõuab, et liikmesriigi kohus määratleks esitatud küsimuste faktilise ja õigusliku raamistiku või vähemalt selgitaks nende küsimuste aluseks olevaid faktilisi hüpoteese. Eriti peavad need nõuded olema täidetud konkurentsioiguse valdkonnas, kus on tihti tegemist faktiliselt ja õiguslikult keerukate olukordadega (kohtuotsus, 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, punkt 20).
- 27 Euroopa Kohtu praktika järgi on samuti oluline, et liikmesriigi kohus märgiks ära täpsed põhjused, mille tõttu tal on tekkinud küsimus liidu õiguse tõlgenduse osas ja miks ta on pidanud vajalikuks esitada Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused (kohtuotsus, 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, punkt 21).

- 28 Kõigepealt ilmneb käesolevas asjas eelotsusetaotlusest, et eelotsusetaotluse esitanud kohtul tuleb lahendada eelkõige küsimus, kas kongregatsiooni suhtes põhikohtuasjas kõne all oleva maksuvabastuse kohaldamine 3. jaanuari 1979. aasta kokkuleppe artikli IV lõike 1 punkti B rakendava 5. juuni 2001. aasta määruse alusel on ELTL artikliga 107 vastuolus.
- 29 Eelotsusetaotlusest ilmneb, et eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et talle esitatud kaebuse lahendamiseks peab ta kontrollima niisuguse maksuvabastuse kooskõla ELTL artikliga 107, ning kahtlused, mis tal sellega seoses on tekkinud, tulenevad selgelt eelotsusetaotlusest.
- 30 Neil asjaoludel ei ole ilmne, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu taotletud liidu õiguse tõlgendamine seondub hüpoteetilise probleemiga või sellel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega.
- 31 Seejärel, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 25 märkis, sisaldab eelotsusetaotlus 3. jaanuari 1979. aasta kokkuleppe ja Hispaania maksuõiguse asjakohaseid sätteid ning nende kohta käivat siseriikliku haldus- ja kohtupraktikat ning pealegi ei ole Hispaania valitsus välja toonud ühtegi asjaolu, mis aitaks kohtuasja mõista ja mille eelotsusetaotluse esitanud kohus on mainimata jätnud.
- 32 Mis puudutab lõpuks faktilise raamistiku kirjeldust, siis sisaldab eelotsusetaotlus nii eelotsuse küsimuse kui ka selle ulatuse mõistmiseks piisavalt andmeid.
- 33 Seega tuleb asuda seisukohale, et eelotsusetaotlus sisaldab faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, mis võimaldavad Euroopa Kohtul anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarviliku vastuse. Peale selle andis see taotlus Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 23 teises lõigus nimetatud asjast huvitatud isikutele võimaluse esitada selle sätte kohaselt oma seisukohad.
- 34 Seega on eelotsusetaotlus vastuvõetav.

Sisulised küsimused

- 35 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma küsimusega sisuliselt selgitada, kas selline maksuvabastus, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja millele katoliku kiriku kongregatsioonil on õigus sellise kinnisasjaga seonduvate ehitustööde puhul, mida kasutatakse tegevuseks, millel puudub rangelt religioosne eesmärk, võib kuuluda ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse.
- 36 Esmalt tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast ilmneb, et ELTL artiklis 267 sätestatud liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses on Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel poolelioleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades tuleb Euroopa Kohtul temale esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastada. Asjaolu, et liikmesriigi kohus on eelotsuse küsimuses vormiliselt viidanud liidu õiguse teatavatele sätetele, ei takista Euroopa Kohut esitamast sellele kohtule kogu tõlgenduslikku teavet, mis võib viimasel aidata menetletavat kohtuasja lahendada, olenemata sellest, kas liikmesriigi kohus on neile aspektidele oma küsimustes viidanud või mitte. Sellisel juhul on Euroopa Kohtu ülesanne tuletada liikmesriigi kohtu esitatud teabest ja eelkõige eelotsusetaotluse põhjendustest need liidu õiguse elemendid, mida on vaidluse eset silmas pidades vaja tõlgendada (kohtuotsus, 15.10.2015, Biovet, C-306/14, EU:C:2015:689, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 37 Võttes käesolevas asjas arvesse eeskätt Hispaania Kuningriigi ja komisjoni esitatud seisukohti, tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtule niisuguse tarviliku tõlgendusliku teabe andmiseks vastata esitatud küsimusele mitte ainult ELTL artikli 107 lõike 1 seisukohast, vaid ka ELTL artikli 108 lõigete 1 ja 3 seisukohast.

Mõiste „riigiabi“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses

- 38 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika järgi on ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabiks kvalifitseerimisel nõutav, et kõik selles sättes esitatud tingimused on täidetud. Seega peab esiteks olema tegemist riigi sekkumisega või abi andmisega riigi ressurssidest. Teiseks peab see sekkumine potentsiaalselt kahjustama liikmesriikidevahelist kaubandust. Kolmandaks peab sekkumine andma soodustatud isikule valikulise eelise. Neljandaks peab see kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi (kohtuotsused, 21.12.2016, komisjon *vs.* Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, punkt 40, ning 21.12.2016, komisjon *vs.* World Duty Free Group SA jt, C-20/15 P ja C-21/15 P, EU:C:2016:981, punkt 53).
- 39 Lisaks on liidu konkurentsioigus ja eelkõige ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud keeld suunatud ettevõtjate tegevusele (vt selle kohta kohtuotsused, 23.3.2006, Enirisorse, C-237/04, EU:C:2006:197, punktid 27 ja 28, ning 5.3.2015, komisjon jt *vs.* Versalis jt, C-93/13 P ja C-123/13 P, EU:C:2015:150, punkt 88).
- 40 Järelikult tuleb käesoleval juhul esiteks analüüsida, kas kongregatsioon on kvalifitseeritav ettevõtjaks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, teiseks, kas põhikohtuasjas kõne all oleva maksuvabastusega antakse kongregatsioonile valikuline majanduslik eelis, kolmandaks, kas see meede kujutab endast sekkumist Hispaania riigi poolt või selle liikmesriigi ressurssidest, ning lõpuks neljandaks, kas asjaomane maksuvabastus võib kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust ning moonutada või ähvardada moonutada konkurentsi siseturul.

Mõisted „ettevõtja“ ja „majandustegevus“

- 41 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika järgi hõlmab mõiste „ettevõtja“ liidu konkurentsioiguses majandustegevusega tegelevat mis tahes üksust, olenemata selle üksuse õiguslikust vormist ja rahastamisviisist (kohtuotsus, 10.1.2006, Cassa di Risparmio di Firenze jt, C-222/04, EU:C:2006:8, punkt 107).
- 42 Sellest järeldub, et vastust küsimusele, kas kõnealuse majandustegevusega tegelev üksus on käsitatav ettevõtjana või mitte, ei mõjuta see, kas see üksus on eraõiguslik või avalik-õiguslik isik.
- 43 Peale selle, kuna kõnealuse tegevuse võib kvalifitseerida majandustegevuseks, siis asjaolu, et sellega tegeleb usukogukond, ei takista aluslepingu eeskirjade kohaldamist, sealhulgas nende sätete kohaldamist, mis reguleerivad konkurentsioigust (vt selle kohta kohtuotsus, 5.10.1988, Steymann, 196/87, EU:C:1988:475, punktid 9 ja 14).
- 44 Selleks et teha kindlaks, kas kõnealuseid tegevusi saab pidada ettevõtja tegevuseks liidu konkurentsioiguse tähenduses, tuleb välja selgitada, milline on niisuguste tegevuste iseloom, ning sama üksuse iga erineva tegevuse puhul kontrollida, kas see on kvalifitseeritav majandustegevuseks (vt selle kohta kohtuotsused, 24.10.2002, Aéroports de Paris *vs.* komisjon, C-82/01 P, EU:C:2002:617, punkt 75, ning 1.7.2008, MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, punkt 25).
- 45 Majandustegevuse all tuleb mõista mis tahes tegevust, mis seisneb kaupade või teenuste pakkumises teataval turul (kohtuotsus, 10.1.2006, Cassa di Risparmio di Firenze jt, C-222/04, EU:C:2006:8, punkt 108).
- 46 Asjaolu, et kaupade või teenuste pakkumine toimub tulu saamise eesmärgiga, ei takista seda, et üksust, kes teeb neid tehinguid turul, tuleb pidada ettevõtjaks, kui kõnealune pakkumine konkureerib teiste ettevõtjate pakkumisega, kelle eesmärk on tulu saamine (kohtuotsus, 1.7.2008, MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, punkt 27).

- 47 Majandustegevuseks kvalifitseeritavate teenuste all mõistetakse tavaliselt tasulist tegevust. Tasulisuse olemuslik tunnus on see, et tasu on majanduslik vastusooritus osutatud teenuse eest (vt analoogia alusel kohtuotsus, 11.9.2007, Schwarz ja Gootjes-Schwarz, C-76/05, EU:C:2007:492, punktid 37 ja 38 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 48 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et õppetöö, mida pakub haridusasutus, mida rahastatakse peamiselt eravahenditest, mis ei pärine teenuseosutajalt endalt, on teenus, kuna selliste asutuste eesmärk ongi pakkuda tasu eest teenuseid (vt analoogia alusel kohtuotsused, 11.9.2007, Schwarz ja Gootjes-Schwarz, C-76/05, EU:C:2007:492, punkt 40, ning 11.9.2007, komisjon vs. Saksamaa, C-318/05, EU:C:2007:495, punkt 69).
- 49 Eravahenditest rahastamine ei tarvitse pärineda peamiselt õpilastelt või nende vanematelt, kuna tegevuse majanduslik laad ei sõltu asjaolust, et teenuse eest maksab teenuse saaja (vt analoogia alusel kohtuotsused, 11.9.2007, Schwarz ja Gootjes-Schwarz, C-76/05, EU:C:2007:492, punkt 41, ning 11.9.2007, komisjon vs. Saksamaa, C-318/05, EU:C:2007:495, punkt 70).
- 50 Samas ei kehti see õppetöö kohta, mida pakuvad teatud asutused, mis kuuluvad riiklikku haridussüsteemi ja mida rahastatakse täielikult või peamiselt riiklikest vahenditest. Nimelt ei ole riigil üldjuhul riigieelarvest ja mitte õpilaste või nende vanemate poolt rahastatava riikliku haridussüsteemi loomisel ja ülalpidamisel kavatsust arendada tasulist tegevust, vaid ta täidab oma sotsiaal-, kultuuri- ja haridusalaseid ülesandeid oma elanike suhtes (vt analoogia alusel kohtuotsused, 11.9.2007, Schwarz ja Gootjes-Schwarz, C-76/05, EU:C:2007:492, punkt 39, ning 11.9.2007, komisjon vs. Saksamaa, C-318/05, EU:C:2007:495, punkt 68).
- 51 Sellisel juhul ei ole välistatud, et sama asutus võib tegeleda mitme tegevusega, see tähendab korraga nii majandustegevusega kui ka mittemajandusliku tegevusega, tingimusel et ta peab erinevast allikast saadud rahaliste vahendite üle eraldi raamatupidamisarvestust, et vältida oma majandustegevuse igasugust ristsubsideerimist riiklikest vahenditest, mida ta saab oma mittemajanduslikuks tegevuseks.
- 52 Käesolevas asjas on selge, et kongregatsioon tegeleb õppeasutuses „La Inmaculada“ kolme liiki tegevusega: rangelt religioosne tegevus, Hispaania riigi poolt rahaliselt toetatud õppetegevus ning vabatahtlik õppetegevus, mida see liikmesriik ei rahasta. Lisaks pakub asjaomane üksus täiendavaid toitlustamis- ja transporditeenuseid oma õpilastele.
- 53 Võttes aga arvesse, et põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus puudutab õppeasutuse „La Inmaculada“ auditooriumi ümberehitust ja laiendamist ning kongregatsioon kinnitas Euroopa Kohtu istungil, et seda saali kasutatakse üksnes õppetegevuseks, mida ta pakub, siis tundub, et kõnealune maksuvabastus ei ole seotud ei selle üksuse rangelt religioosse tegevusega ega eelmises punktis nimetatud täiendavate teenustega.
- 54 Sellisel juhul peab eelotsusetaotluse esitanud kohus ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud keelu kõnealusele maksuvabastusele kohaldamiseks määrama käesoleva kohtuotsuse punktides 41–51 esitatud asjaoludest lähtudes kindlaks, kas kongregatsiooni pedagoogiline tegevus on majanduslikku laadi või mitte, ja kui on, siis milline osa sellest tegevusest.
- 55 Sellega seoses tundub nende omavahel kooskõlas olevate selgituste põhjal, mis kongregatsioon, linnavalitsus ja Hispaania valitsus Euroopa Kohtu istungil andsid, et Hispaania riigi poolt rahaliselt toetatud õppetegevus kuulub asjaomase liikmesriigi riiklikku põhi- ja keskharidussüsteemi, kuna õppeasutuse „La Inmaculada“ õppetegevus toimub kongregatsiooni ja Madridi autonoomse piirkonna vahel sõlmitud lepingu alusel ja selles sätestatud tingimuste kohaselt ning seda õppetegevust rahastatakse täielikult riigieelarvest.

- 56 Kui niisugused andmed peaksid tõe vastu – asjaolu, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus –, siis ei saa vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktides 41–50 osutatud Euroopa Kohtu praktikale kvalifitseerida kongregatsiooni õppetegevust, mida toetab rahaliselt Hispaania riik, majandustegevuseks.
- 57 Seevastu kongregatsiooni õppetegevus, mida Hispaania riik rahaliselt ei toeta ning mis puudutab koolieelset, koolivälilist ja täiendavat õpet, näib teabe põhjal, mille esitasid kongregatsioon, linnavalitsus ja Hispaania valitsus Euroopa Kohtu istungil, vastavat kõigile käesoleva otsuse punktides 44–49 märgitud kriteeriumidele, et kvalifitseerida see „majandustegevuseks“ – asjaolu, mida peab siiski kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 58 Nimelt ei rahasta seda tegevust Hispaania riik. Pigem on tegemist kongregatsiooni enda organiseeritud tegevusega, mida rahastatakse peamiselt eravahenditest finantseeritava õppemaksu kaudu, mida maksavad eelkõige õpilased ja nende vanemad.
- 59 Kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peaks pärast niisuguste asjaolude kontrollimist leidma, et kongregatsiooni õppetegevus, mida Hispaania riik rahaliselt ei toeta, kujutab endast majandustegevust, peab ta lisaks kontrollima, kas õppeasutuse „La Inmaculada“ auditoorium on mõeldud eranditult ühe või teise õppetegevuse eesmärgil kasutamiseks või on see segakasutuses.
- 60 Nimelt, kui seda kasutatakse ainult õppetegevuseks, mida toetab rahaliselt Hispaania riik ja mis vastab kõigile käesoleva kohtuotsuse punktis 50 nimetatud kriteeriumidele, ei saa põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus kuuluda ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse.
- 61 Seevastu juhul, kui asjaomane auditoorium on mõeldud üksnes kongregatsiooni sellise õppetegevuse eesmärgil kasutamiseks, mida Hispaania riik rahaliselt ei toeta ja mis vastab kõigile käesoleva kohtuotsuse punktides 44–49 nimetatud kriteeriumidele, võib kõnealune maksuvabastus kuuluda nimetatud keelu kohaldamisalasse.
- 62 Juhul kui asjaomane auditoorium on segakasutuses, võib põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus kuuluda nimetatud keelu kohaldamisalasse selles ulatuses, milles auditooriumi kasutatakse tegevuseks, mis vastab käesoleva kohtuotsuse punktides 44–49 ja punktis 51 nimetatud kriteeriumidele.
- 63 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus võib kuuluda ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse üksnes juhul, kui esiteks vähemalt üks osa kongregatsiooni õppetegevusest õppeasutuses „La Inmaculada“ tuleb kvalifitseerida „majandustegevuseks“ käesoleva kohtuotsuse punktides 44–49 osutatud kohtupraktika tähenduses ning teiseks kasutatakse nimetatud õppeasutuse auditooriumi vähemalt osaliselt selliseks majandustegevuseks.
- 64 Seega, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peaks faktilistele asjaoludele antud hinnangu alusel leidma, et asjaomast auditooriumi kasutatakse kongregatsiooni tegevuseks, mis tuleb kvalifitseerida majandustegevuseks, on vaja alljärgnevalt analüüsida, kas sellises olukorras nagu põhikohtuasjas on käesoleva kohtuotsuse punktis 38 nimetatud neli tingimust täidetud.

Mõiste „valikuline majanduslik eelis“

- 65 Seoses küsimusega, kas põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus on käsitatav selle saajale eelise andmisena, tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika järgi loetakse riigiabiks sekkumine, mis võib oma vormist sõltumata otseselt või kaudselt soodustada ettevõtjaid või mida tuleb pidada majanduslikuks eeliseks, mida abisaaja ettevõtja tavalistes turutingimustes ei saaks (kohtuotsus, 9.10.2014, Ministerio de Defensa ja Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262, punkt 21).

- 66 Seega loetakse eelkõige abiks mitmesuguses vormis sekkumisi, mis leevendavad ettevõtja eelarvet tavaliselt koormavaid kohustusi ja mis seetõttu ei ole küll subsiidiumid selle sõna kitsas tähenduses, ent on siiski samalaadsed ja samasuguse mõjuga (kohtuotsus, 19.3.2013, Bouygues ja Bouygues Télécom *vs.* komisjon jt ning komisjon *vs.* Prantsusmaa jt, C-399/10 P ja C-401/10 P, EU:C:2013:175, punkt 101).
- 67 Käesolevas asjas ilmneb eelotsusetaotlusest esiteks, et vastavalt kohalike omavalitsuste eelarvet reguleeriva seaduse konsolideeritud teksti artikli 100 lõikele 1 ja artikli 101 lõikele 1 on ICIO tasumise kohustus kõikidel ettevõtjatel, kes tellivad niisuguseid töid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ning et kongregatsioon tasus sel alusel nõutava maksu. Teiseks ilmneb, et põhikohtuasjas kõne all oleva maksuvabastuse tagajärg on see, et kongregatsioonile tagastatakse juba tema poolt tasutud maks.
- 68 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et ICIO on maks, mida tavaliselt on kohustatud maksma kõik maksukohustuslased, kes teostavad kõnesoleva maksuga maksustatavaid ehitus- või renoveerimistöid, ning põhikohtuasjas kõne all oleva maksuvabastusega leevendatakse kongregatsiooni eelarvet koormavaid kohustusi. Seetõttu näib, et niisugune maksuvabastus andis kongregatsioonile majandusliku eelise.
- 69 Lisaks tuleneb 5. juuni 2001. aasta määrusest, et Püha Tool, Piiskoppide Konverents, diötseesid, kogudused ning teised piirkondlikud üksused, kongregatsioonid ja usulised ühingud ning vaimulikud ühendused, nende provintsid ja asutused on ICIOst täielikult ja alaliselt vabastatud.
- 70 Seega näib, et nimetatud määrus ei ole üldine meede, mida kohaldatakse vahet tegemata kõikide ettevõtjate suhtes, vaid *a priori* valikuline meede.
- 71 Samas tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et mõiste „riigiabi“ ei hõlma riigi meetmeid, millega kehtestatakse ettevõtjate erinev kohtlemine ja mis on seega *a priori* valikulised, kui erinev kohtlemine tuleneb selle süsteemi olemusest või ülesehitusest, millesse need meetmed kuuluvad, ja selle tõendamise on liikmesriigi ülesanne (kohtuotsus, 9.10.2014, Ministerio de Defensa ja Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262, punkt 42).
- 72 Käesolevas asjas ei nähtu aga ühestki Euroopa Kohtule esitatud toimikus olevast dokumendist, et 5. juuni 2001. aasta määruses ette nähtud maksuvabastus tuleneks otseselt Hispaania Kuningriigi maksusüsteemi aluspõhimõtetest või suunistest ning et see oleks maksusüsteemi toimimiseks ja tõhususe tagamiseks vajalik.
- 73 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb asuda seisukohale, et valikulise majandusliku eelise andmise tingimus võib käesolevas asjas olla täidetud.

Mõiste „riigi poolt või riigi ressurssidest antav abi“

- 74 Selleks et eelist saaks käsitleda riigiabina ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab see esiteks olema otseselt või kaudselt antud riigi ressurssidest ja teiseks peab see olema riigile omistatav (vt kohtuotsus, 19.12.2013, Association Vent De Colère! jt, C-262/12, EU:C:2013:851, punkt 16).
- 75 Mis puudutab esiteks meetme omistatavuse tingimust, siis selle kohta olgu vaid öeldud, et põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus tuleneb otseselt Hispaania rahandusministeeriumi 5. juuni 2001. aasta määrusest ning selle aluseks on sama liikmesriigi poolt sõlmitud ja rakendatud 3. jaanuari 1979. aasta kokkulepe.
- 76 Teiseks, mis puudutab tingimust, et eelis peab olema antud otseselt või kaudselt riigi ressurssidest, siis on selge, et põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus, millega kaotatakse kongregatsiooni eelarvet tavaliselt koormavad kohustused, toob kaasa samas mahus linnavalitsuse tulude vähenemise.

77 Neil asjaoludel tundub, et riigi ressurside kaudu riigi sekkumise tingimus on täidetud.

Mõisted „abi, mis kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust“ ja „abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi“

- 78 Mis puudutab tingimusi, mis käsitlevad majandusliku eelise mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele ja sellega kaasneda võivat konkurentsi moonutamist, siis tuleb meenutada, et siseriikliku meetme riigiabiks kvalifitseerimiseks ei tule tõendada abi tegelikku mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele ja tegelikku konkurentsi moonutamist, vaid tuleb üksnes hinnata, kas abi võib mõjutada seda kaubandust ja kahjustada konkurentsi (kohtuotsus, 21.12.2016, Vervloet jt, C-76/15, EU:C:2016:975, punkt 102).
- 79 Eelkõige juhul, kui liikmesriigi poolt antud abi tugevdab mõne ettevõtja positsiooni liikmesriikidevahelises kaubanduses võrreldes teiste konkureerivate ettevõtjatega, tuleb viimaseid käsitleda ettevõtjatena, keda see abi mõjutab. Seejuures ei ole vajalik, et abisaaja ettevõtja osaleks ise liikmesriikidevahelises kaubanduses. Kui liikmesriik annab ettevõtjale abi, võidakse siseriiklikku tegevust säilitada või suurendada, mille tagajärjel vähenevad teistes liikmesriikides asutatud ettevõtjate võimalused siseneda selle liikmesriigi turule (kohtuotsus, 21.12.2016, Vervloet jt, C-76/15, EU:C:2016:975, punkt 104).
- 80 Konkurentsi moonutamise tingimusega seoses olgu meenutatud, et abi, mille eesmärk on vabastada ettevõtja jooksva haldamise või tavakohase tegevuse käigus tavaliselt tekkivatest kuludest, moonutab põhimõtteliselt konkurentsitingimusi (kohtuotsus, 26.10.2016, Orange vs. komisjon, C-211/15 P, EU:C:2016:798, punkt 66).
- 81 Põhikohtuasjas on võimalik, et ICIOst vabastamine, millest kongregatsioon võib kasu saada, muudab tema pakutavad õppeteenused atraktiivsemaks võrreldes nende asutuste teenustega, kes samuti samal turul tegutsevad.
- 82 Samas on komisjoni 15. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1998/2006, milles käsitletakse [ELTL artiklite 107 ja 108] kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT 2006, L 379, lk 5), artiklis 2 koostoimes põhjendusega 8 sätestatud, et abi, mille kogusumma ei ületa kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul 200 000 eurot, ei mõjuta liikmesriikidevahelist kaubandust ega moonuta või ähvarda moonutada konkurentsi, mis tähendab, et sellised meetmed ei kuulu riigiabi mõiste alla (kohtuotsus, 8.5.2013, Libert jt, C-197/11 ja C-203/11, EU:C:2013:288, punkt 81).
- 83 Siinkohal peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kontrollima, kas selline piirmäär on käesoleval juhul saavutatud, pidades silmas, et nõutava arvutuse tegemisel võetakse arvesse üksnes eeliseid, mida kongregatsioon on saanud võimaliku majandustegevuse alusel, jättes arvutusest välja mittemajandusliku tegevuse vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktides 41–63 märgitule.
- 84 Seega on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne eeltoodud tõlgendusjuhiste ja kõigi tema menetletavas kohtuasjas tähtsust omavate asjaolude alusel hinnata, kas põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus võib liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada ja kas määrus nr 1998/2006 on selles asjas kohaldatav.
- 85 Kui eelotsusetaotluse esitanud kohtul peaks siinkohal tekkima kahtlusi või raskusi selle abisumma kindlaksmääramisel, mille kongregatsioon võis võimaliku majandustegevuse jaoks saada, on tal võimalik – lisaks võimalusele paluda, et teised asjaomase liikmesriigi organid teeksid temaga koostööd – paluda abi komisjonilt vastavalt lojaalse koostöö põhimõttele, nagu see tuleneb eeskätt komisjoni teatise riigiabi reguleerivate õigusaktide täitmise tagamise kohta liikmesriikide kohtute poolt (ELT 2009, C 85, lk 1) punktides 77–96 (vt selle kohta kohtuotsus, 13.2.2014, Mediaset, C-69/13, EU:C:2014:71, punkt 30).

Mõisted „olemasolev abi“ ja „uus abi“ vastavalt ELTL artikli 108 lõigete 1 ja 3 tähenduses

- 86 Seoses Hispaania valitsuse väitega Euroopa Kohtule esitatud seisukohtades, et kuna 3. jaanuari 1979. aasta kokkulepe on sõlmitud enne Hispaania Kuningriigi Euroopa Liiduga ühinemist ja põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus tugineb sellele kokkuleppele, on kõnealune maksuvabastus igal juhul olemasolev abi, tuleb meenutada, et riigiabi kontrollimise süsteemis, mis on kehtestatud ELTL artiklitega 107 ja 108, erineb menetlus vastavalt sellele, kas tegemist on olemasoleva või uue abiga. Kui olemasoleva abi andmine on vastavalt ELTL artikli 108 lõikele 1 õiguspärane seni, kuni komisjon ei ole seda tunnistanud ühisturuga kokkusobimatuks, siis ELTL artikli 108 lõikes 3 on ette nähtud, et uue abi määramise plaanidest või olemasoleva abi muutmise plaanidest tuleb komisjoni piisavalt aegsasti teavitada ja neid ei tohi rakendada enne, kui menetluses on tehtud lõplik otsus (kohtuotsus, 26.10.2016, DEI ja komisjon vs. Alouminion tis Ellados, C-590/14 P, EU:C:2016:797, punkt 45).
- 87 Ilma et see piiraks asjaomase liikmesriigi ühinemisakti sätete kohaldamist, on olemasolev abi igasugune abi, mis oli olemas enne aluslepingu jõustumist selles liikmesriigis, see tähendab abikavad ja individuaalne abi, mis kehtisid enne ja mida rakendatakse ka pärast aluslepingu jõustumist (vt selle kohta kohtuotsus, 18.7.2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, punkt 42).
- 88 Ehkki käesoleval juhul kehtis 3. jaanuari 1979. aasta kokkuleppe artikli IV lõike 1 punkt B, milles nähakse ette Hispaania katoliku kiriku objektiivsetest maksudest vabastamine, enne Hispaania Kuningriigi liiduga ühinemist, on samuti tõsi, et ICIO kehtestati Hispaania õiguskorras alles pärast liiduga ühinemist ning põhikohtuasjas kõne all olev maksuvabastus tuleneb 5. juuni 2001. aasta määrusest.
- 89 Seega, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peaks tuvastama, et kongregatsioonile on antud riigiabi, saab tegemist olla üksnes uue abiga ELTL artikli 108 lõike 3 tähenduses.
- 90 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esitatud küsimusele vastata, et selline maksuvabastus, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja millele katoliku kiriku alla kuuluval kongregatsioonil on õigus sellise kinnisasjaga seonduvate ehitustööde puhul, mida kasutatakse tegevuseks, millel puudub rangelt religioosne eesmärk, võib kuuluda ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse, juhul kui ja üksnes selles ulatuses, milles asjaomane tegevus kujutab endast majandustegevust – asjaolu, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Kohtukulud

- 91 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

Selline maksuvabastus, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja millele katoliku kiriku alla kuuluval kongregatsioonil on õigus sellise kinnisasjaga seonduvate ehitustööde puhul, mida kasutatakse tegevuseks, millel puudub rangelt religioosne eesmärk, võib kuuluda ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse, juhul kui ja üksnes selles ulatuses, milles asjaomane tegevus kujutab endast majandustegevust – asjaolu, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Allkirjad